

K ORGANIZACI I ŘÍZENÍ JADERNÉHO A PALEBNÉHO NIČENÍ

V operaci vševojskové armády vedené pouze za použití konvenčních zbraní je palebné ničení rozhodující podmínkou splnění stanovených úkolů. Nabývá výrazného vševojskového charakteru a operačního významu. Cílem palebného ničení je zasadit rozhodující palebné údery nejdůležitějším objektům a uskupením nepřítele, tím dosáhnout potřebné převahy sil a prostředků a zajistit nepřetržitou podporu vlastních vojsk při vedení bojové činnosti.

Cílů tohoto ničení je dosahováno vybojováním a udržením palebné převahy nad nepřítelem na rozhodujících směrech i v prostorech, dezorganizací velení vojskům a řízení palebných systémů pozemního a vzdušného napadení.

K dosažení vysoké účinnosti jaderného a palebného ničení a tím i cílů operace je nezbytné, aby se na jeho plánování a řízení podíleli hlavní funkcionáři štábu vševojskové armády a kvalitně připravení pří-

služníci nejdůležitějších oddělení. Za tím účelem je trvale vytvářena v rámci operačního oddělení vševojskového štábu armády **skupina plánování a řízení jaderného a palebného ničení**. V ní zpravidla nastalo pracují 2 důstojníci operačního oddělení, 1 důstojník zpravodajského oddělení, štábu RVD, letectva a podle potřeby důstojník skupiny REB a v některých případech i ženíjného a chemického oddělení. Skupina je podřízena přímo náčelníkovi štábu vševojskové armády. Toto složení skupiny a její řízení náčelníkem štábu se potvrdilo při velitelsko-štábních cvičeních jako nezbytné. Protože náčelník štábu nemůže skupinu řídit trvale, je potřebné, aby jeden z důstojníků operačního oddělení organizoval její práci v souladu s úkoly vydanými velitelem nebo náčelníkem štábu armády. Tento vedoucí důstojník operačního oddělení je náčelníkem skupiny.

V rozhodujících obdobích plánování a řízení jaderného a palebného ničení je nut-

né, aby se na tomto důležitém úkolu osobně podíleli velitel, náčelník štábu armády, velitel RVD, letectva, náčelník zpravodajského oddělení a skupiny REB. Bude to při přípravě zámyslu operace, přijímání rozhodnutí ke splnění hlavních operačních úkolů, při řízení prvního a následujících jaderných úderů, úderů na cíle prvního pořadí, účasti v protivzdušné a vzdušné operaci a při komplexním palebném ničení v důležitých obdobích vedení operace — v útočné operaci: odrážení agrese nepřítel, zasazení druhého sledu a OMS, průlom připravené obrany nepřítel, násilný přechod vodní překážky — v obranné operaci: boj o hlavní pásmo obrany, vedení armádního protiúderu apod.

Je účelné, aby se při přípravě zámyslu operace nebo řešení důležitých operačních úkolů zúčastňoval práce hlavních funkcionářů i náčelník skupiny plánování a řízení jaderného a palebného ničení, aby mohl přispět svými návrhy k řešení jaderného a palebného ničení, byl plně a včas seznámen se zámyslem velitele a ve skupině mohl ihned přikročit k jeho zabezpečení. Myslím, že z toho důvodu je také nutné, aby pracoviště skupiny bylo v bezprostřední blízkosti střediska bojového velení.

V zámyslu operace je nutné, aby velitel armády na základě společné práce hlavních funkcionářů stanovil nejdůležitější ukazatele jaderného a palebného ničení v operaci, a to:

- uskupení nepřítel, které podléhá jadernému a palebnému ničení,
- hlavní operační úkoly, k nimž bude plánováno palebné ničení centralizované v rámci armády,
- požadovaný poměr sil a prostředků, který zabezpečuje splnění úkolu, přípustné ztráty vlastních vojsk a pravděpodobnost splnění úkolu (podklad pro výpočet operačně taktického stupně palebného ničení),
- celkové rozdělení jaderných a konvenčních náplní RVD a vzletů letectva po jednotlivých úkolech.

Na základě těchto údajů i požadavků velitele připraví skupina plánování a řízení jaderného a palebného ničení podklady pro jeho organizaci, které předloží náčelník štábu. Současně se podílí na přípravě grafického a textového rozhodnutí velitele. Je nutné, aby v něm byly rozpracovány konkrétní úkoly ničení nepřítel v prvním jaderném úderu, úderu na cíle prvního pořadí (struktura, počty jaderných a konvenčních náplní, vyčleněné úsilí letectva, ničené objekty), základní ukazatele komplexního

palebného ničení nepřítel při plnění prvního operačního úkolu a rámcově i dalších úkolů, se stanovením operačně taktického stupně a období palebného ničení.

Po vyhlášení rozhodnutí velitele armády přistupuje skupina plánování a řízení jaderného a palebného ničení ke zpracování základních dokumentů, připravuje podklady pro zpracování plánu operace a ostatních dokumentů, které obsahují otázky organizace jaderného a palebného ničení.

Do dokumentu potřebného pro plánování i řízení jaderného a palebného ničení je nutné zahrnout účast vřevovojkové armády v prvním jaderném úderu frontu, úderu na cíle prvního pořadí a způsob komplexního palebného ničení v operaci (při plnění operačního úkolu). Dosud platnou pomůckou k přípravě frontové (armádní) útočné i obranné operace (Pom-520-OS) je sice stanoveno, že vřevovojková armáda zpracovává pouze Plán komplexního palebného ničení, ale požaduje se zpravidla, aby připravila i Plán účasti v prvním jaderném úderu frontu a Plán ničení cílů prvního pořadí. Jsem toho názoru, že na stupni vřevovojkové armády je účelné zpracovávat (skupinou plánování a řízení jaderného a palebného ničení) pouze jeden dokument, a to Plán jaderného a palebného ničení v operaci, nebo při plnění důležitých operačních úkolů v průběhu operace, na mapě 1 : 100 000 s grafikonem účasti v prvním jaderném úderu frontu, úderu na cíle prvního pořadí a s grafikonem komplexního palebného ničení k prvnímu (nebo právě řešenému) operačnímu úkolu s textovou částí. Na mapě tohoto měřítka je možné graficky vyjádřit všechny úkoly jaderného a palebného ničení a plán může současně sloužit k řízení tohoto ničení v průběhu vedení operace. Při současném plánování první obranné a útočné operace je pochopitelně nutné mít pro každou operaci jeden plán. Zpracování jednoho plánu, v němž jsou řešeny úkoly jaderného a palebného ničení, se při plánování první obranné operace osvědčilo, i když je to v rozporu s ustanoveními pomůcky Oper-51-1.

Problémem, který dosud zůstává nevyřešený, je způsob určování a vzájemného sladení úkolů jaderného a palebného ničení mezi stupni velení frontu, armády a divize, zejména při centralizovaném plánování palebného ničení frontem nebo armádou. Dosavadní praxe je taková, že úkoly jaderného a palebného ničení jsou rámcově stanoveny podřízeným v bojových nařízeních velitele RVD a velitele letectva, ale myslím, že je výhodnější vydávat tyto úkoly nadřízeným stupněm velení formou Nařízení pro jaderné a palebné ničení, které by

zpracovala skupina plánování a řízení jaderného a palebného ničení. Tím bude zabezpečeno jednotné pochopení a centralizované plnění tohoto úkolu (v souladu s rozhodnutím nadřízeného velitele) všemi palebnými prostředky, včetně dělostřelectva, bojových vrtulníků, motostřeleckých a tankových svazků přímou střelbou. To by však vyžadovalo vypustit tyto údaje z nařízení velitele RVD a letectva frontu (armády). Jako přílohu k Nařízení pro jaderné a palebné ničení by bylo potom vhodné vydat (na stupni vševojskové armády) průsvitku s plánovanými jadernými a palebnými údery na objekty a cíle v pásmu příslušné divize.

Složitým úkolem, který bude plnit velitel a štáb vševojskové armády a podřízené svazky i útvary, je řízení účasti armády v prvním jaderném úderu nebo úderu na cíle prvního pořadí, bude-li zahájena nebo vedena válka pouze za použití konvenčních zbraní. Hlavní úkol budou v prvním období přípravy úderu plnit především orgány a prostředky průzkumu všeho druhu, které mají za povinnost zjistit cíle, na něž jsou údery naplánovány. To bude zejména v období před zahájením agrese nesnadný úkol, protože není zcela rozvinut systém průzkumu, schopný dodat včas souřadnice cílů k vedení úderů. Bude proto nutné, aby zpravodajské orgány a prostředky průzkumu všech stupňů velení získávaly nezbytné podklady, vyměňovaly si a vzájemně doplňovaly i ověřovaly zjištěné údaje a včas předaly úkoly vykonavatelům.

K řízení jaderného a palebného ničení je nutné vytvořit v té době ve středisku bojového velení takové podmínky, aby v něm pracovali současně velitel (náčelník štábu armády), velitel RVD, letectva a vojska PVO, náčelník zpravodajského oddělení i skupiny REB a všichni z nich měli přímé spojení k podřízeným štábům (oddělením), schopným ihned předávat úkoly vykonavatelům. Je potřebné, aby byl také přítomen náčelník skupiny plánování a řízení jaderného a palebného ničení a měl připraven Plán jaderného a palebného ničení s potřebnými pomocnými dokumenty k upřesnění úkolů účasti armády v prvním jader-

ném úderu frontu a úderu na cíle prvního pořadí. Je pravděpodobné, že objekty předpokládané k ničení jadernými a palebnými údery nebudou v plném rozsahu zjištěny a upřesněny jejich souřadnice, a proto je nutné doplnit plán o nově zjištěné cíle a měnit podle jejich charakteru i prostředky ničení a vykonavatele (RV, letectvo, dělostřelectvo, síly a prostředky průzkumu). Při velitelsko-štábních cvičeních se osvědčilo mít přehlednou tabulku rozdělení plánovaných i skutečných cílů s určením vykonavatelů, a v ní pak uskutečňovat potřebné změny v úkolech, které okamžitě předávat jiným palebným prostředkům, nebo jim změnit původně stanovené cíle, jež se nepodařilo zjistit a nahradit je novými. Možný vzor pracovního dokumentu — Ničení cílů prvního pořadí — viz **tabulku**.

Obdobným způsobem jako tomu je u prvního jaderného úderu a u úderu na cíle prvního pořadí, bude nutné organizovat práci i při řízení jaderného ničení při přípravě a vedení následujících jaderných úderů a úderů na cíle prvního pořadí, při řízení komplexního palebného ničení při plnění důležitých operačních úkolů, kdy je palebné ničení centralizováno v rámci vševojskové armády. Některé z těchto úkolů bude vhodné plnit z předem určeného místa velení armády rozvinutého v terénu, odkud je možné řídit palebné ničení a současně pozorovat bojiště. K tomu je účelné mít v tomto prostoru rozvinuté pracoviště skupiny jaderného a palebného ničení vybavené prostředky velení a spojení, které umožňuje řídit palebné ničení podle vývoje bojové situace vojsk.

Práci skupiny plánování a řízení jaderného a palebného ničení může značně zpřesnit i zrychlit využití výpočetní techniky, která umožní připravit potřebné počty stupně palebného ničení, spotřeby munice v jednotlivých výpočtových nábojích, potřeby palebných prostředků na ničení cílů v jednotlivých výpočtových zbraních, účinnosti protitankové obrany při odražení útoku nepřátelských uskupení apod. To umožní příslušníkům této skupiny zaměřit se více na tvůrčí práci při plnění důležitých úkolů.

Jaderné a palebné ničení plánované a řízené ke splnění cílů operace a stanovených operačních úkolů představuje na stupni vševojskové armády jednu z hlavních náplní práce velitele a štábu. Je rozhodující podmínkou úspěchu v soudobé útočné i obranné operaci. Vyžaduje zejména od náčelníka štábu osobní řízení a vyčlenění zkušených a kvalitně připravených důstojníků oddělení štábu, kteří se budou trvale tímto úkolem zabývat. Kvalitně zplánované a řízené jaderné a palebné ničení zabezpečí splnění stanovených operačních úkolů s efektivním využitím palebných prostředků, s co nejmenšími vlastními ztrátami, při trvalém udržení palebné převahy nad nepřítelem a tím i splnění cílů operace v krátké době.

Typ cíle (počet plán./skut.)	Druh cíle	Prostor (sou- řadnice)	Ničen prostředky												Výsledek úderu
			RV (OTR/TR) (počet raket)	letectva (počet let. vzletů)						dělostře- lectva (počet oddílů)	průzkumu				
				SBoL		BiL		VoL							
			plán.	skut.	plán.	skut.	plán.	skut.	plán.	skut.	plán.	skut.	plán.	skut.	
Místa velení 10/	VS 2 as (N) VS 5 as (N) VS 1 hd VS 4 md VS brigád 1 hd atd.		4/— —/2 —/2		8						1 1				
Prostředky řízení a na- vedení 3/	SŘNTL atd.				4										
Prostředky REB 3/	220 spojpr atd.				4										
Prostředky jaderného napadení 4/	250 rdo LA atd.				8										
Průzkumné palebné systémy RL 6/	ARGUS atd.								2 2						
Prostředky PVO 6/	baterie HAWK atd.		—/4 —/4												
Protitan- kové vrtulníky	ptvrtp						12								
Celkem															

Poznámka: plán. — plánováno, skut. — skutečně provedeno.

U každého druhu cíle je vhodné ponechat několik volných řádků pro doplnění nově zjištěných objektů.